

RYSZARD SKRZYNIARZ

NAUCZANIE W POLSCE ŚREDNIOWIECZNEJ I WCZESNONOWOŻYTNEJ

Pod tym tytułem Instytut Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach zorganizował sympozjum naukowe, którego obrady odbyły się w malowniczo położonym ośrodku wśród wspaniałych krajobrazów Gór Świętokrzyskich w Mąchocicach – Ameliówce w dniach 18-20 maja 1995 r.

Sympozjum obejmowało kilka grup tematycznych: I. *Organizacja i struktura szkolnictwa*, II. *Nauczanie ludu*, III. *Modele nauczania i wychowania*, IV. *W kręgu uniwersytetu*.

Pierwszą grupę referatów tworzyły zagadnienia organizacji i szkolnictwa średniowiecznego i wczesnonowożytnego w Polsce: E. Wiśniowski (Lublin), ukazał sieć parafialną w XV/XVI w.; J. Wiesiołowski (Warszawa), przedstawił szkolnictwo wielkopolskie końca średniowiecza; J. Ryś (Kraków), zajął się szkołami kolegiackimi w nauczaniu kościelnym w okresie średniowiecza; przedmiotem komunikatu A. Fijałkowskiego (Warszawa), było szkolnictwo parafialne na Mazowszu w XV-XVI w.; J. Krukowski (Kraków), zaprezentował referat – nauczyciele krakowskich szkół parafialnych w XVII w.; M. Derwich (Wrocław), podsumował stan badań nad szkołami w dobrach opatów łysogórskich.

Drugą grupę zagadnień obejmowało szeroko pojęte nauczanie ludu: H. Patkova (Praga), w komunikacie naszkicowała bractwa religijne w średniowiecznych Czechach; S. Bylina (Warszawa), zarysował problem katechezy ludności wiejskiej w późnośredniowiecznej Polsce. W wygłoszonych komunikatach: W. Batóg (Kielce), naszkicował wędrowne kaznodziejstwo w *Opowieściach kanterberyjskich* Geoffreya Chaucera; K. Bracha (Kielce), zajął się Pierwszym Przykazaniem w katechezie późnośredniowiecznej w świetle Komentarzy do Dekalogu; B. Wojciechowska (Kielce), przypomniała treści edukacyjne jasełek w XV i I poł. XVI w.

Następny zespół wystąpień był poświęcony modelom nauczania i wychowania: E. Potkowski (Warszawa), ukazał szkołę jako ośrodek kopiowania tekstów edukacyjnych w średniowiecznej Polsce; R. Kiersnowski (Warszawa), zaprezentował referat o wartościach dydaktycznych w numizmatyce śred-

niowiecznej; A. Karłowska – Kamzowa (Poznań), omówiła ilustracje traktatu Jakuba de Cessolis w *Księdze figur szachowych* – jako narzędzie nauczania od połowy XIV do początku XVI w.; M. Wilska (Warszawa), przedstawiła edukację dworską, jej sposoby i instrumenty nauczania na dworze Jagiellonów; W. Iwańczak (Kielce), zajął się wychowaniem rycerskim w średniowiecznych Czechach; B. Janowska (Warszawa) w komunikacie, przypomniała o edukacji dziewcząt w Polsce do XV w.; M. Chachaj (Lublin), naszkicował problem wykształcenia i kariery w Polsce XVI w.; H. Gmiterek (Lublin), zarysował model wychowania i edukacji kandydatów na duchownych w polskim środowisku Jednoty Braci Czeskich; R. Pelczar (Rzeszów), omówił bursy muzyków w strukturze szkolnictwa zakonnego na Rusi Czerwonej w XVII-XVIII w.

Czwartą grupę referatów poświęcono nauczaniu uniwersyteckiemu: P. Radzikowski (Kielce) w komunikacie, zaprezentował pierwszego humanistę hiszpańskiego króla Alfonsa X i jego ustawodawstwo szkolne, stojące u źródeł współczesnego uniwersytetu; J. Krzyżaniakowa (Poznań), przedstawiła krąg kultury uniwersyteckiej w relacjach nauczyciele i uczniowie; L. Mokrzecki (Gdańsk), poświęcił swoje wystąpienie luterańskiemu gimnazjum akademickiemu w strukturze oświaty okresu staropolskiego; A. Witusik (Lublin), zajął się pierwszymi profesorami Akademii Zamojskiej.

W czasie sympozjum były prowadzone ożywione dyskusje, w trakcie których zarysowywano nowe perspektywy badawcze nad szkolnictwem średniowiecznym w Polsce.

Na zakończenie obrad, organizatorzy zaprosili uczestników sympozjum na wycieczkę do najstarszych miejsc na Kielecczyźnie (Święty Krzyż, Chęciny, Wiślica).

Sympozjum zorganizowane przez Instytut Historii WSP w Kielcach stało na wysokim poziomie, a to za sprawą Pana prof. dr Wojciecha Iwańczaka. Spodziewana jest publikacja materiałów z sympozjum.